з вересня до листопада

Пальчикова гра про осінь: їжачок стелить ліжечко на зиму

Їжачок шукає листя для зимового ліжечка й дорогою натрапляє на каштани, дощ і вітер.

Вік
приблизно від 3 років

Тривалість
близько 20 хвилин разом із пальчиковим віршиком і картками, сам діалог — близько 5 хвилин

Ляльки
1 лялька-рукавичка, другу роль виконуєте ви самі

Матеріали
кошик із хусткою, жменя листя, 2–3 каштани, яблуко

Ляльковий діалог

Прочитайте текст заздалегідь один раз. Під час гри можна зазирати в нього.

Ролі

Тупотик
їжачок (лялька-рукавичка)

Ви
говорите своїм голосом, без ляльки

Лялька: Лялька-рукавичка у вигляді тварини, наприклад їжака. Підійде й будь-яка інша тваринка — тоді змініть ім'я та те, чим вона харчується.

Підготовка

Покладіть листя, каштани та яблуко в кошик і накрийте його хусткою. Їжачок уже сховався під хусткою. Картки зі словами лежать напохваті, малюнком донизу.

Підказки до ролей

- Говоріть за їжачка трохи вищим голосом і повільніше, ніж зазвичай.
- Принюхування: короткими ривками рухайте голову ляльки вперед і назад.
- Коли говорить їжачок, дивіться на нього, а не на дітей. Тоді й діти дивитимуться на нього.

- Паузи — це добре. Там, де написано «дати дітям відповісти», спокійно зачекайте.
- Щоразу, коли звучить виділене жирним слово, перевертайте відповідну картку.

Текст вистави

Ремарки подано курсивом. Слова, виділені **жирним**, є на картках.

Ви ставите кошик посередині кола. Під хусткою щось ворушиться.

Ви: Чуєте? У кошику щось шарудить. Що б це могло бути?

Нехай діти вгадують.

Тупотик: *(З-під хустки висувається мордочка й принюхується.)* Нюх-нюх… тут пахне осінню!

Ви: Це ж **їжак**! Привіт, а ти хто такий?

Тупотик: Я Тупотик. Шукаю, з чого змостити собі ліжечко на зиму.

Ви: Ліжечко на зиму? А що тобі для нього треба?

Тупотик: Листя! Багато-багато листя. У вас знайдеться для мене **листок**?

Хтось із дітей дає їжачкові листок. Ви перевертаєте картку.

Ви: Це листок. Якого він кольору?

Дати дітям відповісти: червоний, жовтий, коричневий…

Тупотик: *(тицяється мордочкою в щось кругле)* Ой! А це що таке? Кругле, гладеньке й коричневе.

Ви: Це **каштан**. Хто хоче його потримати?

Передати каштан по колу.

Тупотик: А оце пахне солодко.

Ви: Це **яблуко**. Тупотику, ти любиш яблука?

Тупотик: Ні! Я більше люблю жучків і хробачків.

Ви: Жучків і хробачків? А діти, мабуть, таки краще з'їдять яблучко, правда ж?

Дати дітям відреагувати. Зазвичай тут сміються.

Тупотик: *(повертає голову вбік)* Ой, тут **гриб** виріс!

Ви: Хай собі росте, Тупотику. На гриби ми тільки дивимося.

Ви тихенько барабаните кінчиками пальців по підлозі. Діти повторюють.

Тупотик: Кап, кап… **Дощ**! Я ж зовсім змокну!

Ви: Що нам потрібно, коли йде дощ?

*Дати дітям відповісти. Водночас перевернути картки **парасолька** й **гумові чоботи**.*

Тупотик: Парасолька — так! А гумові чоботи? У мене ж чотири лапки. Це мені аж чотири чоботи треба!

Ви сильно дмухаєте. Діти дмухають разом.

Тупотик: Уууух, це **вітер** налетів! Він розкидає все листя.

Ви повільно, одну за одною, перевертаєте картки «повітряний змій», «білка» й «гарбуз». Їжачок щоразу дивується.

Тупотик: *(дивиться вгору)* Ой, а там **повітряний змій** летить? *(дивиться на наступну картку)* А **білка** горішки ховає!

Ви: А тут лежить **гарбуз**.

Тупотик: Гарбуз! Та він завбільшки з хату! *(позіхає)* Ой, щось я втомився. Допоможете мені скласти листя в купку?

Діти складають листя докупи. Їжачок залазить усередину.

Тупотик: Ліжечко готове. Спатиму аж до весни. На добраніч!

Ви: На добраніч, Тупотику! А тепер ми зовсім тихенько.

Ви залишаєте їжачка в листяному ліжечку, бо для пальчикової гри потрібні обидві руки. Перехід до пальчикового віршика «Лист летить».

Пальчиковий віршик: «Лист летить»

Коли розповідатимете віршик удруге, діти промовляють разом із вами слова-рими в кінці рядків. Утретє всі говорять пошепки.

1. **Лист летить, і ще листок,**
   Одна долоня повільно пливе згори донизу, потім друга.

2. **вже голісінький дубок.**
   Руки вгору, як голі гілки, пальці розчепірені.

3. **Тупотить їжак у ліс,**
   Пальці дріботять по передпліччю другої руки.

4. **листя зносить — повен віз!**
   Обома руками зібрати щось із колін і перенести вбік.

5 **Ліжко з листячка мостить**
Долоні складаються в маленьку печерку.

6 **і клубочком — тсс! — вже спить.**
Одна рука стискається в кулачок, вказівний палець другої руки біля губ: «Тсс!»

Власний віршик «Лялькової майстерні», ліцензія CC BY-NC 4.0.

Картки зі словами

Дванадцять слів із діалогу є у вигляді аркуша А4 для друку: дванадцять карток із малюнком і словом, щоб вирізати. За бажанням можна разом із дітьми намалювати ще кілька карток.

їжак	**листок**	**каштан**	**яблуко**
гриб	**дощ**	**парасолька**	**гумові чоботи**
вітер	**повітряний змій**	**білка**	**гарбуз**

Поради для вихователів

1 Набір підходить для ранкового кола або для роботи в малій групі з чотирма-вісьмома дітьми. Добра пора для нього — з вересня до листопада.

2 Можливий перебіг: спершу діалог, потім пальчиковий віршик два-три рази, наприкінці гра з картками. Наприклад, «Чого не стало?»: розкладіть картки, діти заплющують очі, а їжачок ховає одну картку під себе.

3 Спочатку справжні речі, потім картки: листок, який можна потримати в руках, запам'ятовується інакше, ніж малюнок. Картки допомагають повторювати слова в наступні дні.

4 Усі дванадцять слів трапляються в діалозі. Діти, які вже впевненіше говорять мовою гри, можуть пояснювати ці слова Тупотикові. Тупотик може часом і помилитися.

5 Багатомовність: запитайте дітей або батьків, як «їжак» чи «дощ» звучить мовою їхньої родини. Тупотик повторює слово й дозволяє себе виправити.

6 Плоди кінського каштана неїстівні. Дітям до трьох років каштани лише показуйте й не передавайте їх по колу.

Відповідні ляльки: Ляльки-рукавички: їжаки та інші лісові звірі у Daliono. Багато ляльок, які у вас уже є, так само підійдуть. (магазин англійською)

✓ Можна вільно використовувати в садочку, школі й родині, зокрема змінювати. Не для комерційного використання. Ліцензія: CC BY-NC 4.0 · Лялькова майстерня · Daliono

ї**жак**

листок

каштан

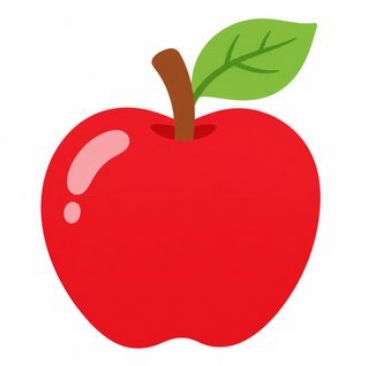

яблуко

гриб

дощ

парасолька

гумові чоботи

вітер

повітряний змій

білка

гарбуз

Лялькова майстерня · набір «Осінь» · daliono.de/lialkova-maisternia/ · ліцензія CC BY-NC 4.0 (creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.uk), Daliono · не для комерційного використання

ЛЯЛЬКОВА МАЙСТЕРНЯ

Осінь

Дорога родино!

У садочку ми гралися з лялькою-рукавичкою на ім'я **Тупотик (їжачок)**.
Наша тема: «**Осінь**». Під час гри ми вивчили ось ці слова:

Наші слова

їжак

листок

каштан

яблуко

гриб

дощ

парасолька

гумові чоботи

вітер

повітряний змій

білка

гарбуз

Наш пальчиковий віршик — грайтеся разом

1. Лист летить, і ще листок,
2. вже голісінький дубок.
3. Тупотить їжак у ліс,
4. листя зносить — повен віз!
5. Ліжко з листячка мостить
6. і клубочком — тсс! — вже спить.

Ідеї для дому

- Запитайте дитину, які слова вона пам'ятає. Потім скажіть ці самі слова своєю мовою.
- Розмовляйте з дитиною тією мовою, якою вам самим найлегше говорити.
- Пограйтеся в пальчиковий віршик разом. Можна й своєю мовою.

З теплими вітаннями, ваша команда садочка

Цей лист, віршик і слова є також тут:
www.daliono.de/lialkova-maisternia/osin/

Лялькова майстерня від Daliono · daliono.de/lialkova-maisternia/ · CC BY-NC 4.0